

ONTWERP: VRAESTEL I

NASIENRIGLYNE

Tyd: 3 uur

100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende vertolkings mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

INSTRUKSIES AAN NASIENERS:

- Sien asseblief duidelik met 'n ROOI pen na. Die moderator sal in GROEN nasien.
- Plaas 'n regmerkje bo elke gestaafde feit (nie in die kantlyn nie) – dit sal die moderator in staat stel om effektief te standaardiseer.
- Dui asseblief punte per subvraag aan as 'n onderstreepte nommer in die regterkantse kantlyn aan die einde van elke subvraag.
- Dui totale punte PER VRAAG aan die einde van die vraag as 'n omsirkelde totaal aan.
- Indien kandidate die puntetoekenning oorskry, skryf (maks.) langs die punt.
- Waar 'n antwoordstel nagesien is, maar die inligting irrelevant is/die vraag is nie beantwoord nie OF is bo en behalwe inligting wat gevra is, dui asseblief aan dat dit nagesien is met 'n gekronkelde lyn in die kantlyn. Dit is om hernasiening van antwoordstelle te verhoed – as 'n bladsy heeltemal oop deur die nasiener gelos word, sal die kontroleurs aanneem dat dit nie nagesien is nie.
- Skryf punte/vraag/kandidaat op die datavasleggingsvorm wat deur die eksaminator voorberei is. Geen nommer van kandidate moet aangeteken word nie; net die punte.
- Teken asseblief relevante opmerkings oor spesifieke probleme/krediet wat teengekom is PER SENTRUM aan ten einde opbouende terugvoering aan die sentrums te kan gee.

AFDELING A ONTWERPGELETTERDHEID – TAAL VAN ONTWERP**VRAAG 1 DIE ONTWERPPROSES**

- 1.1 Kandidate moet óf 'n sikliese óf lineêre ontwerpproses volg en kan slegs geakkrediteer word vir gestelde voordele, soos:

Die lineêre proses het my gehelp om al die fases in die werkboek te voltooi, aangesien elkeen die puntetoekenning duidelik gekommunikeer het.

EN/OF

Die lineêre proses het my gefokus gehou op die ontwerp se oogmerk, aangesien die oogmerk nie verander is nie, wat my duidelik rigting gegee het.

EN/OF

Die sikliese ontwerpproses het my gehelp om elemente van die idee- en konsepsketse wat ek verwerp het, weer te gebruik om my ontwerp in die ontwikkelingsfase te verbeter.

EN/OF

Die sikliese ontwerpproses het my gedwing om na terugvoering van my onderwyser en vriende te luister, wat my gehelp het om beter idees, konsepte en afwerkings vir my ontwerp te kies.

EN/OF

Ander redelike gestaafde stellings wat oor die voordele nadink om die tipe ontwerpproses te gebruik wat die kandidaat gekies het, insluitend mens gesentreerd/dialekties/rasionele modelle word aanvaar.

Geen krediet vir stelling van “volg die proses” sonder voordele duidelik genoem nie.

- 1.2 Dit is makliker om skaal en proporsie gedurende die ontwikkelingsfase te beoordeel en vergelyk wanneer proefmodelle of ontwerpmodelle gemaak is.

EN/OF

'n Ontwerper kan vroeë proef- en ontwerpmodelle gebruik om sy/haar konsep met kollegas en kliënte te deel om opbouende kritiek te kry.

EN/OF

Proef- en ontwerpmodelle kan 'n ontwerper help om die finale afronding en estetika van die ontwerp te visualiseer.

EN/OF

Om proef- en ontwerpmodelle te maak, kan aandag op die potensiële probleme in die maak van die produk vestig wat tot ontwerp- en materiaalveranderings kan lei.

EN/OF

Enige redelike gestaafde stelling wat met die ontwerpproses verband hou, insluitend oefen van tydsberekening of tegniek.

- 1.3 'n Inligtingsgrafika kan gebruik word om data interessanter aan te bied.

OF

Inligtingsgrafika kan aandui dat 'n ontwerper oorspronklike navorsing gedoen het om die ontwerpkonteks beter te verstaan.

OF

Inligtingsgrafika kan 'n kliënt help om die ontwerper se denkwysse te verstaan.

OF

Enige ander geldige stelling, insluitend visuele opsomming van navorsing, gee insig.

- 1.4 'n Stemningsbord dra die visuele estetiese omvang oor waaruit die ontwerper kan kies.

OF

'n Stemningsbord dra die emosionele oogmerk van die ontwerp oor.

OF

'n Stemningsbord dui die gevoel aan van die tipe konteks wat 'n ontwerp kan gebruik (soos hoe formeel of informeel, of dit vir 'n professionele werksomgewing of voorskoolse omgewing is).

OF

Enige ander geldige stelling, maar nie net 'n visuele inspirasie nie.

VRAAG 2 ONTWERPKOMMUNIKASIE

- 2.1 2.1.1 *Ironie* is om jou uit te druk deur taal te gebruik wat gewoonlik die *teenoorgestelde* aandui, gewoonlik vir *humoristiese* effek of om beklemtoning te skep, kan ook gestelde teenstrydighede insluit.

Of ander toepaslike omskrywing.

- 2.1.2 Die tipografie lewer 'n groot bydrae tot ironie want:

Die reël "BRITAIN'S BIGGEST EGG" is alles in hoofletters terwyl die naam "mini eggs" in kleinletters is.

EN/OF

Die boonste reëls word deur die produk- en handelsnaam versteur, wat baie kleiner is en op die onverwagte dui. (1 punt)

EN/OF

Die woord "egg" is groter as die woord "Britain", al is laasgenoemde baie groter.

EN/OF

Enige ander twee goed gestaafde redes wat spesifiek na tipografie verwys.

- 2.2 2.2.1 Die gebruik van koel, blou tinte vir die water/hand is baie effektief, aangesien dit simbolies met water geassosieer word. (1 punt)

Die blou tinte is in kontras met die achromaties geteelde agtergrond en metaalagtige, weerkaatsende kraan. (1 punt)

OF

Die gebruik van koel, blou tinte is nie geslaagd nie, aangesien dit in versadiging te naby aan die koel grys van die teëls is. (1 punt)

Die gebruik van koel kleure stoot die idee om krane toe te draai weg van mense wat gewoonlik warm is. (1 punt)

OF

Ander effektiewe beskrywing (1 punt) en gestaafde evaluasie. (1 punt)

Twee stellings vereis.

LET WEL: Alle eksaminatore moet bewus wees van die moontlikheid van kleurblinde kandidate, wat deur 'n plakker aangedui word, en punte in ooreenstemming met kandidate se kleurinterpretasie toeken.

- 2.2.2 Die hand simboliseer mense se optrede om water te spaar wat nodig is om mense te oorreed om natuurlike hulpbronne te respekteer. (1 punt)

EN/OF

Die hand beperk self die vloei, wat die kyker daaraan herinner dat ons onself tot voordeel van die hele wêreld moet beperk. (1 punt)

EN/OF

Die hoeveelheid water wat die hand uitmaak, is baie groter as dit wat uit die kraan vloei, wat daarop dui dat die optrede geslaagd kan wees. (1 punt)

EN/OF

Die vorm van die water is soortgelyk aan 'n Möbius-strook wat met oneindigheid en kontinuïteit in die heelal geassosieer word. (1 punt)

EN/OF

Enige twee ander geldige, gestaafde simboliese/ikoniese interpretasies.

- 2.2.3 Die gebruik van vetdruktipografie skep 'n visuele hiërargie en beklemtoning in 'n ontwerp. In die gegewe voorbeeld, deur die woorde "22 Maart Wêreldwaterdag" in vetdruk te skryf (in vergelyking met die ligter gewig van die woorde "Die dag om te onthou waaruit ons bestaan), is", vestig die aandag op die datum en die gebeurtenis wat uitgelig word.

OF

Die vetdruk voeg visuele gewig en prominensie by daardie woorde, wat hulle laat uitstaan en die kyker se oog makliker vang. Dit help om die belangrikheid en betekenis van Wêreldwaterdag te kommunikeer met betrekking tot die boodskap wat deur die gepaardgaande teks oorgedra word.

VRAAG 3 VISUELE ONTLEDING

- 3.1 Een punt vir identifisering en een vir ontleding van die ontwerpbeginsel. Geen krediet kan vir **beklemtoning** as 'n ontwerpbeginsel gegee word nie, ook nie vir enige element van ontwerp of ander Gestalt-beginsels nie.

Antwoorde MOET die element wat beskryf is met die beginsel verbind en nie net die beginsel beskryf nie.

3.1.1 Eenheid

Dit lyk asof die tekstuur dieselfde in alle dele van die ketel is, ten spyte van variasie in materiaal, vorm en doel, wat 'n sin van heelheid in die ontwerp skep.

Of enige ander beginsel en ontleding wat beslis aan tekstuur gekoppel is.

3.1.2 Kontras

Alhoewel die lyne eweneens glad en geometries is, is die reguit diagonale lyne van die liggaam van die ketel en handvat in kontras met die geometriese kurwe van die ellipsoïdale deksel en ronde basis.

Of enige ander beginsel en ontleding wat beslis met die lyn verband hou.

3.1.3 Harmonie

Die geronde geometriese primitiewe (afgeknotte keël en skyf) deel kenmerke en, hoewel dit verskil wat kleur betref, skep dit harmonie van vorms.

Of enige ander beginsel en ontleding wat beslis met vorm verband hou, uitsluitend kontras, verskeidenheid, patroon, ritme, gradasie.

- 3.2 Een punt vir gestaafde evaluasie.
Een punt vir demonstrasie van begrip van figuur/grond-verhoudings as 'n Gestalt-beginsel.

Byvoorbeeld:

Die ontwerper het onstabiele figuur/grond-verhoudings geslaagd gebruik om twee kante van 'n karakter se persoonlikheid aan te toon (1 punt) deur een oog in albei figure te gebruik wat beteken dat die kyker nie seker is watter een van die gesigte die figuur is en watter een die grond nie. (1 punt)

Of enige toepaslike beoordeling en regverdiging wat met figuur/grond-verhouding verband hou.

VRAAG 4 ONTWERP IN 'n SAKEKONTEKS

- 4.1 Ikea se vermindering van voedselvermorsing om hul koolstofvoetspoor te verminder, is 'n voorbeeld van korporatiewe maatskaplike verantwoordelikheid. (1 punt)

OF

Vervoer en berging van platpakmeubels gebruik minder energie en help dus om die vrystelling van koolstof te verminder. (1 punt)

OF

Ander geldige stelling.

- 4.2 *Tendensvoorspelling* gaan daaroor om *verbruikers se gesindhede, behoeftes en begeertes, besteeptatrone* en ook ekonomiese faktore te identifiseer. (1 punt)

EN

Etiese verbruikerswese is die keuse van wat om te koop en waar om dit te koop, gegrond op *sedes en etiek*. (1 punt)

EN

Verbruikers se koopgedrag is die besluite en grondslag vir die besluite wat deur eindgebruikers geneem word wanneer produkte of dienste gekies word. (1 punt)

EN

Ikea het die tendens verstaan dat klante geneig is om minder vleis te eet as gevolg van óf dierewelsyn óf etiese omgewingskwessies, en dus meer geneig sal wees om plantgebaseerde worsbroodjies te koop. (1 punt)

EN/OF

Ander toepaslike verduideliking en toepassing van die begrippe.

- 4.3 Ikea besluit om hul meubels as plat pake te versprei en berg, wat laer versendingskoste en makliker standaardisering beteken en dit kan berging in die winkel gebruik eerder as in 'n pakhuis wat nie op die perseel is nie. Krediet nie gegee as net geskryf word oor vervoer van goedere van kleinhandelafsetpunt na die huis nie, soos die voorbeeld.

- 4.4 Ikea kan die ervaring van maak insluit as deel van hul aanbieding aan klante, beide in die samestelling van die meubels, en in die maak van hul eie unieke worsbroodjie van 'n reeks standaarddele en -bestanddele. Dit laat klante bemagtig en gewaardeer voel, aangesien hul eie behoeftes en begeertes in ag geneem word.

EN

Massa-aanpassing is ontwerp wat buigsame vervaardigingstelsels gebruik om doelgemaakte items te produseer en om die voordeel van die laer koste van massaproduksie met die vermoë om produkte te individualiseer, te kombineer.

EN

Ervaringseconomie word omskryf as 'n ekonomie waarin baie goedere of dienste verkoop word deur die uitwerking van die koopervaring en die effek wat die produk op mense se lewens kan hê, te beklemtoon. (1 punt vir beide verduidelikings)

AFDELING B ONTWERP IN KONTEKS – HISTORIES**VRAAG 5**

Oppas vir verwysings na Kuns eerder as Ontwerp.

Gee krediet aan ontwerpe voor 1970. Indien dit deur grondige argumente ondersteun word, gee krediet vir ontwerpers wat in 'n ander beweging pas as die een wat in die VAR'e gelys is. (Byvoorbeeld, Westwood se 1986-versameling pas Postmodernisme beter as anti-ontwerp – dit was haute couture en beslis deel van die hoofstroom). Gee krediet waar jy kan.

- Die nasiener moet die opstel lees en regmerkies by relevante feite/begrippe/punte maak.
- Nasieners moet baie duidelik wees wanneer hulle opstelle nasien en moet hul regmerkies **DIREK BO/OP** die feit/begrip/konsep waarvoor die punt toegeken word plaas en NIE in die kantlyn nie. Op hierdie manier kan moderering akkuraat wees.
- Daarna moet elke merkie wat gemaak is, **gekatégoriseer** word deur langs die relevante merkie: S vir struktuur, K vir konteks, O vir ontleding, F vir Feite en T vir terminologie te skryf. Gebruik die volgende gedetailleerde verduideliking.
- Die totale vir S, K, F, O en T moet duidelik aan die **einde van die opstel** aangeteken word.
- Wanneer 'n kandidaat meer korrekte antwoorde as die puntetoekenning verskaf het, moet asseblief NIE nog 'n regmerkie maak nie, maar skryf Fmaks. (of Kmaks. of Tmaks. of Omaks.) op die antwoordstel om die moderators/kontroleurs te help.

Punte wat in hierdie verpligte opstel toegeken word, word aangedui en toegeken volgens die matriks wat in die eksamenvraestel uiteengesit is.

S = STRUKTUUR:

Inleiding en Gevolgtrekking (Respons) – 1 punt

EEN STRUKTUURPUNT word vir 'n **toepaslike inleiding**, wat duidelik op die kwessies reageer/die kwessies behandel wat in die vraag gevra word, toegeken. Leerders kan nie bloot 'n voorbereide opstel oor 'n beweging skryf nie. Indien die inleiding/gevolgtrekking NIE die spesifieke vraag DUIDELIK behandel nie, word geen punt toegeken nie.

Lengte – 1 punt

EEN STRUKTUURPUNT vir 'n **opstel van voldoende lengte**, van minstens 250 woorde/3 bladsye. Die argument/diskoers moet logies vloei en moet in volledige, logiese sinne geskryf word met geen puntsgewyse lysie van feite wat met 'n gevolgtrekking eindig nie.

Indien die opstel minder as 'n bladsy is, word geen punt toegeken nie.

K = KONTEKS:

Maksimum van 7 punte word toegeken.

EEN KONTEKSPUNT moet toegeken word vir een **relevante, algemene, kontekstuele faktor**, gestimuleer deur die spesifieke vraag vir elke beweging/tydperk/gekose styl.

Kontekstuele kenmerke: Hierdie faktor kan betrekking hê op die relevante politieke, maatskaplike, kulturele, ekonomiese of omgewingsomstandighede wat die ontwerpprodukte beïnvloed het.

TWEE KONTEKSPUNTE moet toegeken word vir spesifieke kontekstuele faktore soos van toepassing op die genoemde tema (Tematiese kenmerke) en/of die stelling wat gemaak is en/of die vraag wat gevra is (hoe die ontwerpers in wisselwerking met die Zeitgeist van rebellie/opstand getree het of sosiale waardes deur hul ontwerpe weerspieël het).

Verwysing na die biografiese besonderhede van ontwerpers moet nie punte ontvang nie.

Enige irrelevante konteks faktore buite die verwysing van die vraag moet geïgnoreer word.

F = FEITELIK:

Maksimum van 9 punte word toegeken.

EEN FEITELIKE PUNT moet vir elke toepaslike **ontwerper** toegeken word.

EEN FEITELIKE PUNT vir elke toepaslike **ontwerpwerk** wat 'n geskikte voorbeeld is om die antwoord te staaf.

Punte moet vir 'n maksimum van drie ontwerpers en twee werke elk toegeken word ten einde lysie te vermy. Indien ander werke breedvoerig bespreek word, moet punte toegeken word onder Ontleding vir die bespreking, maar nie vir die naam van die werk nie (laerorde-vaardigheid). (Minstens drie ontwerpers en twee werke vir elke beweging/tydperk/styl soos in die vraag vereis word.)

O = ONTLEDING

Maksimum van 9 punte word toegeken.

EEN ONTLEDINGSPUNT moet toegeken word vir elke relevante en **korrekte beskrywing** en ontleding van 'n ontwerpwerk met behulp van **elemente en beginsels** of toepassing van relevante **kenmerke van bewegings**.

Spesifieke visuelegeletterdheidswaarneming en toepassing van kenmerke van die beweging/stelling/konteks op die ontwerpe.

Maksimum drie punte per ontwerp: minstens EEN werk per ontwerper wat breedvoerig bespreek word (of twee ontwerpe per ontwerper).

Geen punte moet toegeken word vir ongeldige waarde-oordele nie.

*Die doel van ontleding is om die argument/bespreking te ondersteun en verder te gaan as om bloot elemente en beginsel te ontleed maar oor hoe dit ons begrip van die ontwerpe vorm wanneer die vraag beantwoord word.

T = TERMINOLOGIE:

Maksimum van 3 punte word toegeken.

EEN TERMINOLOGIEPUNT moet toegeken word vir elke **relevante en korrekte term/begrip** wat gebruik is. Dit moet duidelik uit kandidate se gebruik van die term blyk dat hulle dit verstaan. Punte kan toegeken word vir **relevante** terme wat gevolg word deur 'n definisie tussen hakies.

Inleiding:

Die kandidaat moet aandag gee aan die tema van eklektisisme en pluralisme soos dit met die ontwerp vanaf die 1970's en verder verband hou. Geen direkte respons op die stimulusaanhaling word vereis nie.

Bou van argument kan sommige van die volgende punte insluit:

Algemene kontekstuele faktore:

NB slegs drie punte (een per beweging/periode/styl) kan toegeken word vir algemene kontekstuele faktore.

1969 Parys-onluste – tydperk van jeug se ontnugtering, wat tot laat 1970's duur.

Koue Oorlog – skeiding van sosialistiese/kommunistiese vs. kapitalistiese state.

Voor die 1970's ontwerp grootliks gedryf deur hebsug, begeerte na meer (nie beter nie).

Na-70's kan ontwerp beskou word as 'n reeks reaksies op verbruikerswese en die begin van globalisering, meer as 'n handvol wêreldwye produkte.

1973-energiekrisis het wêreldwye afhanklikheid uitgelik, nuwe denke oor oorfloed aangemoedig, mense het minder begin gebruik omdat dinge duurder geword het, nie omdat hulle eko-krygers geword het nie.

'n Mate van vroeë omgewingsbewustheid ontstaan in die 1970's, maar grootliks periferie, baie klein uitwerking op ontwerp as 'n veld (d.w.s. byna geen ontwerpers het enige ag geslaan op omgewingsimpak of die soeke na alternatiewe en ekologiese oplossings aangemoedig nie).

1970's opkoms van Japan as groot vervaardigingseconomie, China steeds hoofsaaklik 'n landbou-ekonomie, doelbewus geïsoleer.

1980's se gierigheid is goeie kapitalisme, dominante Westerse, noordelike ekonomieë begin van vervaardigingseconomieë na dienseconomieë beweeg.

Wêreldwye kapitaal begin vervaardiging in Ooste en Suide ontgin.

1970's-1990's – sosiale struktuur verskuif van 'owerheids'-instellings kerk/skool/munisipaliteit/familie as hooforganiseerder van die samelewing na individualiteit.

Homoseksualiteit is in 1967 in die Verenigde Koninkryk gedekriminaliseer, Stonewall Riots in 1969.

Anti-LGBTQI+, geslag-, rasse-, klassevooroordeel algemeen.

Wet op Gelyke Betaling in die Verenigde Koninkryk 1970, VSA 1963 (bewys dat wetgewing 'n swak manier is om sosiale verandering te bewerkstellig).

Massamarkprodukte is geglobaliseer, globalisering van finansiële stelsels volg, gevolg deur globalisering van populêre kultuur.

Digitale deurbrake: Apple Mac 1984, internet 1989, Wêreldwye Web 1991 het die grense van ons begrip van gemeenskap verhoog – opkoms van die vierde nywerheidsrevolusie en die begin van wêreldwye inligtingsnetwerke.

Nuwe produksiemetodes, bv. 3D-drukwerk.

1970 en verder eksponensiële groei in die hoeveelheid termoplastiek wat vervaardig en gestort word.

Berlynse Muur val ... 1990 hereniging van Duitsland – die USSR ontbind.

Golfoorloë; 11 September 2001, Oorlog teen Terreur: Afghanistan, 2003 Irak; Rwandese volksmoord, Opkoms van China as ekonomiese mag. Verbruiskultuur beweeg van duursame verbruikersgoedere na verpakte verbruiksgoedere.

Post-koloniale en kritiese teorie het in die 1970's (grootliks in Latyns-Amerika en Indië) begin om die uitwerking van imperialisme op ontwerp te ondersoek. Ontwerp in hierdie tydperk word steeds meestal deur Eurosentryse lense beskou, met geringe respek wat deur die ontwikkelde/ontwikkelende wêreld-narratief aan kulturele toe-eiening en andersheid van gekoloniseerde nasies gegee word. Kulturele en sosiale isolasie van Suid-Afrika, Rhodesië en Suidwes-Afrika voor bevryding het daartoe gelei dat hulle geïsoleer is van wêreldwye ontwerpneigings, maar na bevryding het 'n toestroming van vars en eklektiese idees na Suid-Afrika, Zimbabwe en Namibië gelei, aangesien hulle na meer pluralistiese samelewings gestreef het.

Anti-ontwerp

Algemene konteks:

Anti-ontwerp is in 1960's Italië ook "kontra-ontwerp" (teen-ontwerp) of radikale ontwerp genoem.

Ekonomieë het die perke van groei of die vinnige groei waaraan hulle gewoon geraak het, bereik.

En toe met die vroeë 1970's het die **oliekrisis van 1973** gekom. Die krisis, teweeggebring deur 'n OPUL-besluit om die prys dramaties te verhoog, het olie-tekorte, inflasie en ander probleme vir die olie-invoerlande beteken. OPUL se besluit het ook 'n algemene gevoel van ekonomiese en ekologiese kwesbaarheid veroorsaak wat deurgesyfer het tot op die meeste lewensterreine. Bevraagtekening van verbruikersleefstyl is een gevolg, alhoewel in werklikheid het hierdie bevraagtekening min uitwerking op die algemene publiek gehad, veral in die VSA, waar die response oor die algemeen beperk was tot nuwe aanvaarding van kompakte motors en wegbeweeg van groter wat altyd as beter beskou is.

Dit was ook 'n tyd van **buitengewone tegnologiese vooruitgang** toe die Sowjet ruimtevaarder Yuri Gagarin die eerste man in die ruimte geword het en die eerste weersatelliet vanaf Cape Canaveral gelanseer is.

Utopiese ideale, baie min van die paar groter skemas het werklikheid geword, maar invloed om **die wêreld 'n beter plek te maak**, het deur middel van ontwerp betekenisvol geword.

Papanek se "ontwerp vir die regte wêreld".

Anti-ontwerpbeweging omhels:

Radikale studentepolitiek in hierdie jare.

Die wispelturige aard van Pop.

Humor en ironie van die Amerikaanse popkunstenaars.

Teruggekyk na die taktiek van die surrealistes om 'n kuns van provokasie, verbruikerswese en massamedia te skep.

Die vernuwing van die kulturele en politieke rol van ontwerp.

Punk was sosiaal konfronterend, wat die standvastige samelewing gedwing het om sy lewenstyl te ondersoek.

Ontwerpers was besig om die status quo te bevraagteken.

Tematiese konteks:

Deur utopiese Avant Garde-ontwerpe te skep wat die oorheersing van *bel* ontwerp (goeie ontwerp) uitgedaag het, het die deelnemende ontwerpers van die Westerse nywerheidskompleks weggebreek ('disconnected'), en terselfdertyd nuwe verbindings geskep. Ontwerpoplossings was gefokus op langtermynsamelewingsverbetering of korttermyn- individuele uitdrukking in 'n poging om weer met kernwaardes te verbind. Daar was geen veronderstelling dat almal die ontwerpe wat oorweeg is, sou aanvaar nie, en die beweging was te fragmentaries om didakties te wees, of 'n enkele standpunt in te neem. Die begeerte om te skok (veral waar van punk) was om self bewustelik weg te breek van vaste waardes van die tyd.

Tipiese ontwerpe wat die tema van eklektisisme en pluralisme weerspieël het en ook die tema Verbind/Verbreek/Herverbind:

No-Stop City en Superronda deur Archizoom

Sekswinkelenster en Bondage-pak deur Vivienne Westwood

Hoë Tegnologie

Hoë Tegnologie is 'n styl wat sedert die laat 1970's en 1980's tegnologie tot 'n estetiese beginsel in argitektuur en ontwerp verhef het.

Sommige verwys daarna as "laat internasionale styl" en kontrasteer dit met Miesiaanse modernisme, nie omdat dit die belangrikheid van funksie uitgedaag het nie, maar omdat dit van die uitgedrukte reghoek, ook bekend as die "Harvard Box", wegbeweeg het.

Die styl word gekenmerk deur sigbare strukturele elemente soos pype, kables en stutte, en deur materiale soos staal, plaatmetaal en glas, selfs in die huis.

Met verhoogde ruimteverkenning het die wetenskaplike en tegnologiese vooruitgang in die 1970's 'n groot uitwerking op samelewings gehad. Die ruimtewedloop het in 1969 'n hoogtepunt bereik met Neil Armstrong se landing op die maan en het gepaard gegaan met buitensporige militêre ontwikkelings. Hierdie vooruitgang het mense laat dink dat baie meer bereik kan word met die vooruitgang van tegnologie.

Rasionele ontwerp het hom afgespeel in toestelle en hoëtegnologie-huisbykomstighede vir 'n minimalistiese, hoogs funksionele estetika. Dit het aanleiding gegee tot die idee van die "mat/dowwe swart droomhuis", en die minimalistiese voorkoms en leefstyl. Baie van die produksie van die rasionalistiese produkontwerp van hierdie tydperk was in teenstelling met eklektisisme, maar in ooreenstemming met pluralisme.

Algemene konteks:

In die dekades na die Tweede Wêreldoorlog het die gety van industrialisasie 'n hoogtepunt bereik, wat die Tegnietroniese Revolusie ingelei het. Tegnologie het die bevelvoerder van die ekonomie geword net soos die spiertegnologieë van die landbou-revolusie vervang is deur stoom in die nywerheidsrevolusie. Dus het die belangrikheid van vervaardiging vervaag met die opkoms van diens- en rekenaargebaseerde tegnologieë.

Tegnologiese vooruitgang in die produksie van goedere het alles verander, wat gelei het tot nywerhede wat gebaseer is op rekenaars, elektronika, inligtingstegnologie en biotegnologie. Robotte het versprei, monteertyne is geoutomatiseer, met vinnige beheer en akkuraatheid wat die mensdom vrygemaak het vir nuwe aktiwiteite anders as spiergebaseerde werk. Die ontwerp van elektroniese goedere en ander tegnologiese produkte het tot 'n groot industrie gegroei.

Miniaturisasievaardighede wat deur Japan se meestervakmanne aangeleer en oorgedra is, is nou kragtig toegepas in die ontwerp van toenemend kleiner, liggewig, hoëtegnologieprodukte vir verbruikers wat meer funksies, minder grootmaat en 'n hoë opbrengs op 'n klein, maar bemagtigde, item wou hê. Gerekenariseerde en robotvervaardigingstelsels het ekonomieë na diensekonomieë verskuif en daarmee saam was minder verbruikers betrokke by die vervaardiging van goedere, en meer het dienste verskaf. Groei in ontspanningsektore het die opkoms van pakketvakansies en demokratisering van lugreise meegebring.

Die tegnetroniese revolusie het aanleiding gegee tot die groei van die groot elektroniese maatskappye: Duitsland: Braun, AEG; Japan: SONY; Amerika: GEC, en daarmee saam die verskuiwing na verbruikersduursame leefstylprodukte.

Die beginsel van hoëtegnologie-argitektuur het op niks meer staatgemaak nie as 'n kombinasie van gemasjineerde dele wat maksimaal buigsaam en, ideaal gesproke, uitruilbaar was. Eienskappe van hoëtegnologie-argitektuur het ietwat gewissel, maar almal het tegniese elemente beklemtoon. Dit het die prominente uitstalling van die gebou se tegniese en funksionele komponente, en 'n ordelike rangskikking en gebruik van voorafvervaardigde elemente ingesluit. Om met tegniese kenmerke te spog, is hulle blootgestel, dikwels saam met drastrukture, wat hul materiaal eienskappe duidelik gemaak het.

Die hoëtegnologie-ontwerpstyl kombineer die gebruik van fabriekvervaardigde materiale en 'n neiging om 'n gebou se strukturele stelsels bloot te lê.

Oor die algemeen was hul algehele voorkoms lig, tipies met 'n kombinasie van dramatiese kurwes en reguit lyne. Verbindings is gemaak tussen die voorkoms en funksie van ontwerpe. Die verbreking van modernisme en gladde lyne was nie deur die byvoeging van dekoratiewe kenmerke nie, maar eerder in uitbouing, deur die strukturele komponente bloot te lê, wat selfs groter klem op funksionaliteit plaas.

Tematiese konteks:

Hoëtegnologie-argitektuur het gebreek met die idee om struktuur en funksionele elemente en die vaalheid van stedelike landskappe weg te steek. In produkontwerp is die rigtinggewende aspek beklemtoon, met ontwerpe wat na minder en minder dekoratiewe elemente beweeg, wat byna net op vorm en fatsoen staatmaak om positiewe estetiese response te genereer. Die aanduiding van oorheersing deur funksionalisme oor estetika het deel geword van minimalistiese leefstyle. Daar word soms na verwys as "laat internasionale styl". Die toepassing van hoëtegnologie-ideale in uiteenlopende omgewings met min agting vir plaaslike kultuur het 'n dissonante en effens pynstillende globale leefstyl voortgesit wat kulturele verskille geïgnoreer eerder as gevier het. Hoëtegnologie-geboue het dikwels uitgebreide glaswerk gehad om aan die buitewêreld die aktiwiteit wat binne aangaan te wys, wat dit meer toeganklik vir kykers maak, in teenstelling met die konvensionele versteektedoel-benadering. Terselfdertyd het dit ontwerp demokraties gemaak, omdat alles blootgelê is, en pluralistiese interaksies moontlik gemaak is vir deskundiges en nie-deskundiges. Die verbreking met modernisme en gladde lyne was nie deur die byvoeging van dekoratiewe kenmerke nie, maar eerder in uitbouing, deur die strukturele komponente bloot te lê, wat selfs groter klem op funksionaliteit plaas. Alhoewel die ontwerpe self samehangend was, het hulle dikwels uitgestaan as hoogs eklekties teen die agtergrond van modernistiese ontwerp.

Tipiese ontwerpe wat die tema van eklektisisme en pluralisme en die tema Verbind/Verbreek/Herverbind weerspieël:

Radio TS502 en Sandwich Clock deur Sapper

Pompidou Centre en Lloyds Bank, Londen, deur Rogers (eersgenoemde met klavier)

Memphis

Algemene konteks:

Die skokfaktor het aandag getrek as gevolg van platvloerse "subjek".

Die gebruik van kitsch.

Die kombinasie van verskillende materiale – goedkoop en duur.

Naasmekaarstelling van oppervlakke/teksture.

Die funksie van werke was nie so betekenisvol soos die voorkoms daarvan nie.

Oorbeklemtoning van versiering maak dit moeilik om ontwerpe te ignoreer.

Verwysings na vorige en ander figuurlike ontwerpe (Mendini's Proust-stoel).

Individuele uitdrukking en werk is hooggeag en het gesog geword: elke Memphis-ontwerper het gebruik gemaak van die nalatenskap van vorige ontwerpe en dit hulle eie gemaak.

Neoklassisisme, antropomorfisme, biomorfisme, wydlopende estetiese en kulturele verwysings, doelbewus humoristies en aandagsoekend.

Werke is nie massavervaardig nie, maar het die potensiaal gehad om in verskeie vorme gereproduseer te word.

Emosionele reaksie is vir hierdie ontwerpe vereis.

Multidisziplinêre ontwerpers: hul omvang van NUWE ONTWERP-vorms en -uitdrukkings.

Die Memphis-groep het verkies om hul fokus op die sensuele verhouding tussen objek en gebruiker te plaas en wou hul werk verder uitbrei as manifeste, ideale gemeenskappe en individueel uitdagende stukke as 'n radikale teenmiddel teen funksionalisme.

Hulle oplossing was om voort te gaan met die eksperimentering van onkonvensionele materiale, historiese vorms, kitsch-motiewe en glansryke kleure wat deur Studio Alchymia = Zeitgeist begin is.

Van hierdie punt af is plastiek nie meer as "modern" en "hoë-tegnologie" verheerlik nie, dit is verwerp as "goedkoop", klewerig, smaakloos en, met die groeiende omgewingsbewustheid, onekologies.

Deur te roem in die slordigheid van verbruikerskultuur, het Memphis "uit voorstede aangehaal", soos Scottsass dit gestel het. "Memphis is nie nuut nie, Memphis is oral."

Vir Memphis was gewone daaglikse dinge die besondere kenmerke van die hedendaagse lewe. Hulle het dus plastiese lamelle (melamien, Formica) van die kroë en kafees van die 1950's en 1960's na private wonings oorgedra.

Die praktiese doel van die voorwerpe was van geen belang nie. Dit beklemtoon die tema van ontwerp en leefstyl, aangesien estetika 'n groter rol as funksionaliteit gespeel het.

Dit beklemtoon die tema van eklektisisme en pluralisme, aangesien Memphis-lede eksotiese kulture in hul ontwerpe geïnkorporeer het en die losbandigheid van postmoderniteit geïnkorporeer het.

Die individu se vermoë om betekenis te maak van materiële kultuur het deel geword van die individu se identiteitsdrang. Reaksies op ontwerp word toenemend pluralisties met elke individu wat verantwoordelik is vir sy/haar eie estetiese keuses. Hoe hierdie keuses hul lewens beïnvloed het, was die sleutel tot hoe Memphis veld gewen het in die laat 1970's en vroeë 1980's. 'n Deel van daardie eklektisisme was dat ontwerp nie veronderstel was om langdurig te word nie. Die kortstondige en demokratiese bedoeling van die meeste van Memphis-werk is ondermyn deur hoe versamelbaar dit geword het (materiaal is gekies vir impak, en nie langlewendheid nie).

Tematiese konteks:

Memphis-ontwerpers het dikwels verbindings gemaak met 'n verskeidenheid spesifieke kulturele identiteite om visuele woordspelings vir beide funksie en estetika te skep. Dit lyk asof die gebruik van spotprentagtige invloede, gepaardgaande met die doelbewuste kortstondige aard, dui op kommentaar oor verbruikerswese as 'n kulturele invloed, wat ontwerp weer verbind met sosiale onreg. Die gebrek aan humor in die ontwerp-wêreld waarop Memphis gereageer het, het deel geword van 'n eksklusiewe 'hoë-ontwerp'-kultuur, en hulle wou die verbinding aan daardie paradigma verbreek. Memphis het 'n demokratiese leefstyl weerspieël, aangesien sy visuele verwysings en materiaalkeuses gemeenskaplikheid, eerder as eksklusiwiteit, verteenwoordig het. Dit het 'n voorneme gebly, eerder as 'n aktiewe krag, aangesien stukke nie in produksie gegaan het nie, maar as voorbeelde vir uitstalling of in kort produksielopies gemaak is. Memphis het 'n baie groter uitwerking gehad op die idees wat tot mense bygedra het deur met hul selfinsig te verbind, eerder as hul produkte, aangesien baie daarvan lomp, ongemaklik of onprakties was. Hulle het mense se gedagtes oor hul benadering tot dinge meer verander as wat hulle die produkte in mense se lewens verander het.

Tipiese ontwerpe wat die tema van eklektisisme en pluralisme en die tema Verbind/Verbreek/Herverbind weerspieël het:

Asoka lamp, Tahiti lamp deur Sottsass
 Kristall table and First Chair deur Michele de Lucchi

Postmodernisme (POMO)

Algemene konteks:

Postmodernisme het van die laat 1950's gestrek, oppas vir verwysings na postmoderne kuns en werk voor die 1970 drumpel (maar gee krediet as die voorbeelde by die tema van verbind, verbreek, herverbind pas, wat baie sal, afhangende van die argument).

POMO het dikwels na die verlede verwys en humor en ironie in ontwerp ingevoeg. Charles Moore se Piazza d'Italia het 'n visuele ensiklopedie van Italiaanse argitektuurkenmerke met neonbeligting gekombineer. Postmoderniste het beoog om selfgemaakte betekenis te skep en minstens deels die verbonde ontwerp baie moeilik gemaak om te bereik. Dubbele kodering het beteken die ontwerpe het baie betekenis gelyktydig oorgedra en dat talle kykers verskillende interpretasies van 'n ontwerper se oogmerk sal hê. Daar was konstante verbreking en herverbinding. Ontwerp het 'n sleutelrol oorgeneem, nie net wat bemerking en reklame betref nie, maar ook in die toerusting van die individuele leefstyl, verbruikspatrone en sosiale gedragswyses. Daar is 'n aantal kenmerke waaruit postmoderne ontwerp bestaan, insluitend kleurvolle en reklamebordagtige vorming van oppervlakke (wat teen hierdie tyd heeltemal onafhanklik van funksie geword het), die herinterpretasie van 'n voorwerp se voorkoms met betrekking tot die gebruik daarvan, en soos in postmoderne argitektuur, die aanhaling en kombinasie van historiese elemente.

Terselfdertyd is standpunt ingeneem wat direk teen die grein van funksionalistiese doktrine indruis. Postmoderne ontwerpers het ryk versiering met minimalistiese vorms gekombineer en duur materiale met kitsch. Postmodernisme in die 1970's en 1980's het die voorskrifte van die moderne verwerp; struktureel is die nuwe beweging beïnvloed deur vinnige instroming van mikro-elektronika op elke lewensgebied, en die gevolglike herstrukturering van nywerheid en samelewing.

Tematiese konteks:

Postmoderne ontwerp was in voortdurende verbreking en herverbinding en het aktief alle reëls van ontwerp uitgedaag, gegrond op ekstern bepaalde goeie smaak, veral deur neoklassieke elemente te kombineer wat met hoë kultuur gepaard gaan, soos kolomme, geweldriehoeke en argitrawe, dikwels buite konteks. Soos die wêreld besig was om die kulturele oorheersing van massamedia te bevraagteken, so het historisisme gebruikers en kykers aan 'die ander' herinner, en is dus hoogs pluralisties. Postmoderne ontwerpers het nie probeer om 'n verenigde nuwe identiteit of leefstyl te skep nie, maar eerder probeer om omgewings en produkte te skep wat alle kulturele identiteite en leefstyle laat floreer het, dikwels deur hulself nie te ernstig op te neem nie, en dus is dit maklik om postmoderne ontwerp as eklekties te interpreteer. Aangesien sommige ontwerpe redelik swak vervaardig of gebou is, het sommige ikoniese postmoderne ontwerpe 'n tydelike en konfronterende openbare persona. Dit verbind die wêreld van ontwerp aan die lewensprosesse van verval en dood sowel as die pluralistiese bewering dat die kyker, nie die ontwerper nie, betekenis maak deur hul eie stel estetiese waardes.

Tipiese ontwerpe wat die tema van eklektisisme en pluralisme en die tema Verbind/Verbreek/Herverbind weerspieël:

Kresge College en Piazza d'Italia deur Charles Moore
Kaggelrak-slingerlok en d Tea Rex ketel deur Graves

Dekonstruksietegniek

Algemene konteks:

Die beginsels en gees agter Dekonstruksietegnieke is fundamenteel verbind met Derrida se veelvuldige interpretasies. In teenstelling met die rasionaliteit van modernisme (maar nie so vasberade 'bleddie moeilik' of teenstrydig soos postmodernisme nie), is rasionaliteit in Dekonstruksietegnieke gebaseer op veelvuldige aanvaarbare antwoorde, en NIE die identifisering van een korrekte en veelvuldige verkeerde antwoorde nie (soos in Miesiaanse modernisme).

Dit was minder polemies, maar nie didakties nie, wat steeds die individu toegelaat het om sy/haar eie betekenis te maak.

Ontwerpe was uniek en het apart van omliggende strukture gestaan.

Ontwerpe was oor die algemeen gemoeid met spel van volume en oppervlak, gepunktueerde vorm, en meer samehangend as tipiese postmodernisme-ontwerpe.

Gebruik dikwels een visuele dialek, maar verskeie metafore, om 'n idee uit te druk.

Dekonstruktiewe denke was gekoppel aan kritiese teorie, poststrukturele denke en die verwerping van neo-liberale voorskrif.

Ontwerpe was geneig om samehangend te wees, bv. Libeskind se Joodse museum maak gebruik van gebreke en happerige/ongelyke vorms soos lyne wat in beton en metaal van die gebou insny; verwerping van historisisme en versiering in die skerp materiaal wat blootgestel is; ruimtes soos die dak lê die baie lae bloot waar parallelle lyne verskyn en verdwyn wat herinner aan die spoorbane wat na dodekampe lei; die gedraaide geometrie van die ruimte verskaf illusies van waarheen 'n mens beweeg terwyl dit beweging na ander ruimtes voorkom. Die ontwerper het ten doel om die ervaring van die besoeker uit te daag en kykers bloot te stel aan die ervaring van die volksmoord; veelvuldige interpretasies is moontlik in verskeie ruimtes; die verwronge en oorvleuelende vlakke, 'ontstellende' vorms, middellose vlakke, en skerwe glas en metaal bring besoekers in die ervaring en skep frustrasie om nie netjiese, skoon einde en begin te vind nie. Ruimtes is onsamehangend en abrupt; lyne van geboue is onsamehangend en gesny, wat die gebrek aan eenheid en harmonie/onvoltooing en subjektiwiteit beklemtoon. Ontbinding (ontleding, willekeurigheid,

outomatisme). Desentralisasie (skuins vlakke en skuins lyne, d.w.s. nie horisontaal/vertikaal nie). Diskontinuiteit van spasies en lyne (mengsel, oorleg, vervorming en ongeluk). Doelgerigte disjunksie (skeiding en splitsing/beperking en onderbreking) boots die ervarings in konsentrasiekampe/na lewe na.

Met die toenemende sukses van sosiale media en populêre kultuur wat op baie fronte gedruk word, het ontwerp op baie fronte deel van ons lewens geword.

Produkte is nie ontwerp om net 'n funksionele rol te vervul nie, maar estetika speel deesdae 'n belangrike rol. Die ontwerpstyl is wat verskillende klasse onderskei en ontwerp het die sleutel tot die hiërargie van leefstyl geword.

Dekonstruksietegnieke is gebaseer op die uitgangspunt dat baie van die menslike geskiedenis, in die poging om die werklikheid te verstaan en dan te definieer, gelei het tot verskeie vorme van oorheersing (mag) – van die natuur, van mense van kleur, van die armes, van homoseksuele, ens.

Soos postmodernisme vind konkrete ervaring meer geldige as abstrakte idees en daarom weerlê of toets dit enige pogings om 'n geskiedenis, of 'n waarheid, te produseer. Met ander woorde, die veelheid en gebeurlikhede van menslike ervaring bring kennis noodwendig af na die plaaslike en spesifieke vlak en daag die neiging uit om mag te sentraliseer deur die aansprake van 'n uiteindelijke waarheid wat deur almal aanvaar of gehoorsaam moet word. Verbande met individualisme/gemeenskaplike spanning soos in die 1990's en vroeë 2000's gesien is, kom verbinding kort met die krisis in identiteitsvorming en moontlik die opkoms van ultraryk, nuwe nasionalistiese en fundamentalistiese sieninge.

Tematiese konteks:

Die massateenstrydigheid van postmoderne ontwerp met dikwels botsende elemente het daartoe gelei dat ontwerpers op groter samehang konsentreer, selfs tot estetiese vorms wat kontrasteer met die omliggende kulture, dus is die ontwerpe geneig om self minder dissonante elemente te hê, maar is dikwels esteties dissonant met hul omgewing. Dekonstruktiewe ontwerp is terselfdertyd minder eklekties en meer pluralisties. Dikwels is openbare dekonstruksiegeboue, soos museums, kunsgalerye en konsertsale, almal geassosieer met hoogs gewaardeerde kulturele elemente, en het hierdie geboue se funksies in die openbare oog geplaas. Deur gebruikers en kykers in te lok deur hul ongewone manipulasie van vorms (wat dikwels bewyse van 'spoor en uitwissing' toon) skep ontwerpers vloeiende identiteit. Die openheid vir alle leefstyle en vermoëns van individue om te ontwikkel en te dikteer hoe ander hulle sien, word versterk deur die manipulasie van oppervlak en volume. Openbare geboue, soos museums, operahuise, kunsgalerye, terminale geboue, verhoog die belangrikheid van openbare ruimtes in gemeenskappe en kan dus beskou word as 'n voorneme om mense met mekaar en met 'n gemeenskaplike doel te verbind, soos in reisterminale of optekening en huldiging van geskiedenis.

Tipiese ontwerpe wat die tema van eklektisisme en pluralisme en die tema Verbind/Verbreek/Herverbind weerspieël

Milwaukee kunsmuseum en Turning Torso Tower deur Calatrava
Hector Petersen Museum precinct en Freedom Park deur Rose (laasgenoemde met GAPP en MMA)

Feite:

BEWEGINGS	VOORGESTELDE ONTWERPERS
Anti-ontwerp	Archizoom Superstudio Gruppo Strum Studio 65 Studio Alchymia Vivienne Westwood & Punk
Postmodernisme	April Greiman Neville Brody Tibor Kalman Charles Moore Michael Graves Philip Johnson Robert Venturi Philippe Starck Tom Dixon Ron Arad Ross Lovegrove Alexander McQueen Marc Newson Norma Sklarek
Hoë Tegnologie	Chadwick & Stumpf James Dyson Richard Rodgers Dieter Rams Renzo Piano Norman Foster Richard Sapper John Chase
Memphis	Ettore Sottsass Martine Bedin Michele de Lucchi George Sowden Nathalie du Pasquier
Dekonstruksietegnieke	Frank Gehry Bernard Tschumi Daniel Libeskind David Carson Rem Koolhaas Santiago Calatrava Zaha Hadid Mashabane Rose Alison Williams

AFDELING C ONTWERP IN KONTEKS – KONTEMPORÊR

In vroe 6.1, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2, 7.3, 8.1, 8.2, 8.3 kan kandidate net krediet kry vir gebruik van ontwerpers en hul spesifieke ontwerpe wat uit die GTA se voorbereidende taak kom. Lyste begrippe/konsepte, ontwerpers en ontwerpe kom aan die begin van elke vraag in die nasienriglyne voor.

FOKUSONTWERPERS

SLEGS hierdie ontwerpers en ontwerpe kan krediet kry vir 6.4, 7.4, 8.4

Plaaslike Ontwerpers (2.1 en 3.1)		Internasionale Ontwerpers (2.2 en 3.2)	
Oppervlakontwerp en Multidissiplinêre ontwerp			
Khumalo	Collaboration with Vans for International Women's Day	MIO (Jaime Salm)	Work is Play
	SS22 – Jagger Library tribute		Shroom Light
	SS21 – Minty (Harriet Tubman tribute)		Nomad System
Daniel Ting Chong	Okay Africa	Studio Banana	Work Cocoon
	The Ninevites		Ostrich pillow
	Fear.Less		Rolex Learning Centre
Mash T Design (Thabisa Mjo)	Tutu 0.2 Sindiso	Neri Oxman	Chaise Longue
	Daub Coffee Table		Aguahoja
	Hlabisa bench with Houtlander		Mannahatta
Atang Tshikare	NÔGA Lamp	Patricia Urquiola	Naledi
	Thitana		Kika
	Yang-kapa-Yan		Patcha Rugs
Resoborg	Freedom Park	Smile Plastics	Panels
	Cartwright Mural		Side Tables
	Three Lads and a Toucan		Lords of Poké café interior
Produkontwerp			
Maxhosa Africa	Alkebulan	Layer (Benjamin Hubert)	Trove
	Isilimela		Home Harmony
	Makrwalas		GO wheelchair
Ami Doshi Shah	Closure Collection	Iris van Herpen	Meta Morphism
	Salt of the Earth Collection		Mummification
	Elements Contained Collection		Met Gala dress for Grimes
IMISO	Views	Super Union	Figla
	Scarification		Shelter
	Ilobola		Notpla
Dokter & Misses	Isabelo smart bench	Fuseproject (Yves Béhar)	OLPC – XO
	Soldier Screen		Superflex Seismic powered suit
	Practically Everywhere Collection		Willie Mays Boys and Girls Club
Design for Development	Libromat	IDEO.org	Zipline Project
	Colour Africa		Teff Seed Planter
	MSF Contraception Guidelines Booklet Design		Clean Team
Kommunikasie-ontwerp			
Bittersuite	The Greener Surfer	Leo Burnett	Change the Ref – The Lost Class
	Imaginative Classrooms		Half Fans
	Ripple		Eva's Stories
The Hardy Boys	Amnesty International: Them together with Us	Grey	The Pause (Video)
	Edamame Packaging		The Unseen Ocean
	Sunlight Saves Water		Volts by Volvo
Joe Public	One School at a Time: Never Unsanitary Pads	Wieden Kennedy +	Girl Effect
	Pride of Africa		Nike Korea – Playground for All
	Clear the Stigma		Here I am
FCB	Giant Flag	Fabrica (United Colours of Benetton)	Ponzano Children
	Empowervate – Y-CAP		Green B
	Coca Cola Phonetic Can		#IBelong
Stranger Studio	Atrocities Watch Africa	Lovisa Boucher	Wise by Patagonia
	medBuddy		TRUS: A Sharing Library
	International Refugee Rights Initiative		Eco Products

Omgewingsontwerp en argitektuur			
Porky Hefer	<i>The Nest @ Sossus</i>	Vincent Callebaut	<i>The 5 farming bridges</i>
	<i>Manta</i>		<i>Pollinator Park</i>
	<i>Endangered</i>		<i>Lilypad</i>
Tsai Design Studio	<i>Safmarine Vissershok School</i>	NLE	<i>Z Line School Furniture</i>
	<i>Nested bunk beds</i>		<i>Black Rhino Academy Campus project</i>
	<i>The Madison Apartment</i>		<i>Makoko Floating School</i>
Peter Rich	<i>The Earth Pavilion</i>	Heatherwick Studio	<i>Eden</i>
	<i>Alexandra Heritage Centre</i>		<i>Nanyang University Learning Hub</i>
	<i>Mapungubwe Interpretation Centre</i>		<i>Little Island</i>
The Maak	<i>Desmond Tutu Clinic</i>	Bjarke Ingels (BIG)	<i>Danish Pavilion</i>
	<i>We See Change</i>		<i>Vestre's Factory</i>
	<i>Ulwazi Community Curtain</i>		<i>Copenhill Power Plant</i>
Urban Works	<i>Constitution Hill Flame of Democracy</i>	100 Architects	<i>The Nest</i>
	<i>Dibuka Library</i>		<i>High Loop</i>
	<i>Public Relief</i>		<i>Lotus Eco-Bus Stop</i>

VRAAG 6 ONTWERP IN 'n OMGEWINGSKONTEKS

Omgewingskonteks – Voorbereidende taak		
Term/Konsep	Ontwerper	Ontwerp
Biofiliese ontwerp	Jean Nouvel	One Central Park
Ontwerp vir lang lewensduur (D4L)	K. Hara	Muji Packaging
Ontwerp vir volhoubaarheid (D4S)	Pearson Lloyd	bFriends
Bio-nabootsing	Reef Design Lab	Living Sea Wall
Wieg-tot-graf-ontleding	Jonna Breitenhuber	Soap Bottle
Sirkulêre ekonomie	SOLVE apparel	S-Bags
Groen ruimte	Vo Trong Nghia Architects	Diamond Lotus
Materiaalmanipulasie	Carvey Ehren Maigue	AUREUS
Hedonistiese volhoubaarheid	Daniel en Oliver Pretorius	4WKS Coffee
Eko-sielkunde	Lindholm en Husum	GrowMore

- 6.1 Een punt vir: "wieg-tot-graf"-ontleding oorweeg *uitwerking in elke fase van 'n produk se lewensiklus*, van die tyd wat natuurlike hulpbronne uit die grond onttrek en verwerk is, deur vervaardiging, vervoer, produkgebruik en weggooi.

Of ander toepaslike omskrywings.

EN

Een punt vir voorbeeld wat bespreek is, wat die naam van die ontwerper, die naam van die ontwerp en 'n korrekte beskrywing/skakel tot die term moet insluit.

Breitenhuber se Soap Bottle is verpakking wat van seep gemaak is. Die wieg-tot-graf-ontleding is voor die hand liggend, aangesien ontwerpers die grondstowwe, gebruik van die produk en uiteindelik die weggooi van die verpakking deeglik oorweeg het. Terwyl die inhoud gebruik word, los die seepverpakking geleidelik op. Wanneer die seep op is, kan die oorblyfsels weer as handseep gebruik word. Soap Bottle is ten volle van natuurlike bestanddele gemaak en is bio-afbreekbaar, wat beteken dat afval/verkwisting heeltemal vermy kan word.

OF

Ander toepaslike voorbeelde vanuit die omgewingskonteks van die voorbereidende taak.

- 6.2 Twee punte vir toon dat albei konsepte verstaan is.
Een punt vir *Evaluasie van 'n toepaslike voorbeeld*, wat die naam van die ontwerper, die naam van die ontwerp en 'n korrekte beskrywing/skakel tot die term moet insluit.

Bionabootsing is ontwerp wat deur natuurlike elemente, stelsels, prosesse en modelle geïnspireer is of dit naboots om ontwerpprobleme op te los.

Materiaalingenieurswese behels die *generering van nuwe materiale* wat in die wêreld reageer en funksioneer om kwessies aangaande die *omgewing, samelewing en bekostigbaarheid* onder die loep te neem.

Voorbeelde:

Evaluasie deur Living Sea Wall deur Reef Design Lab (saam met Volvo) as 'n voorbeeld te gebruik.

OF

Evaluasie deur AUREUS deur Carvey Ehren Maigue as 'n voorbeeld te gebruik.

OF

'n Evaluasie deur 'n toepaslike ontwerp uit die voorbereidende taak in hierdie konteks te gebruik.

- 6.3 Een punt vir elk van die omskrywings. (2 punte maks.)
Een punt vir 'n *verduideliking van die verband tussen konsepte* met behulp van 'n voorbeeld, wat die ontwerper se naam, die naam van die ontwerp en 'n korrekte beskrywing/skakel van die term het.

Biofiliese ontwerp is die praktyk om 'n *verbintenis met die natuur te skep deur middel van geboue en landskappe wat geskep is om die natuurlike wêreld te inkorporeer*.

Dit kan *regstreeks* gedoen word deur die gebruik van natuurlike lig, ventilasie en insluiting van natuurlike elemente soos plante, water en natuurlike landskappe of *onregstreeks* deur die gebruik van natuurlike afbeeldings, vorms, kleure en teksture.

EN

Ontwerp vir lang lewensduur (D4L) skep produkte/dienste met 'n *langer bruikbare lewe*, wat beteken dat hulle *minder gereeld vervang* word – verminder die volume van verwerpte ontwerpe en beteken minder hulpbronne word gedurende vervaardiging verbruik.

EN

Verduideliking van die verband deur Muji verpakking deur Kenya Hara te gebruik.

OF

Verduideliking van die verband deur Ateliers Jean Nouvel se One Central Park te gebruik.

OF

'n Verduideliking van die verband deur ander toepaslike ontwerpe in hierdie konteks uit die voorbereidende taak te gebruik.

- 6.4 6.4.1 Een punt vir toepaslike plaaslike ontwerper uit die GTA-taak.
Een punt vir toepaslike internasionale ontwerper uit die GTA-taak, soos Bjarke Ingels (BIG) of Touching the Earth Lightly of ander toepaslike ontwerpers.
- 6.4.2 Een punt vir 'n beskrywing van 'n toepaslike ontwerp van Vraag 6.4.1 wat in die GTA-taak gelys is.
Een punt vir 'n beskrywing van 'n toepaslike internasionale ontwerp van Vraag 6.4.1 wat in die GTA-taak gelys is, soos:

Edamame verpakking sal 'n luukse voedselitem inhê, vir menslike plesier in Suid-Afrika geëet, eerder as vir voeding. Die verpakking is inherent volhoubaar, aangesien dit gemaak word met inkorporering van die edamame boonpeule in die verpakkingsmateriaal, wat vermorsing verminder, kraginset verminder en koolstof verminder. Die waarde van die afval dra by tot die sirkel ekonomie aangesien deel van die oorspronklike produk tot toekomstige produkte bydra. Edamame word dikwels beskryf as “die vleis sonder die been” en is 'n gangbare alternatief tot fabriek gekweekte vleis wat uitvoerige uitlaatgasse veroorsaak. Deur edamame in meer volhoubare verpakking te verpak, word mense aangemoedig om hulle leefstylkeuses teen omgewingsetiek te bevraagteken.

EN

Copenhill Kragaanleg het 'n onooglike herontwikkelingsterrein geneem en dit in 'n plek vir buiteligugontspanning verander, bo-oor 'n alternatiewe afval-tot-energie-kragopwekkingstelsel. Die ekonomiese, sosiale en omgewingsvoordele van 'n projek soos hierdie maak dit 'n hoogs volhoubare ontwerp. Ski is 'n luukse sport wat verantwoordelik is vir koolstofvrystellings afkomstig van vervoer, aangesien mense na die berge moet reis. Hierdie ontwerp laat mense toe om naby die huis in 'n stedelike omgewing te ski.

Of ander ontwerpe van die ontwerpers wat in Vraag 6.4.1 genoem is en in die GTA gelys is.

- 6.4.3 Vier gestaaftde punte wat die gekose ontwerp met die omgewingskonteks verbind en 'n deeglike kennis van die ontwerp en/of die konteks demonstreer.

Geen punte word toegeken vir omskrywing van konsepte wat **nie** in vrae 6.1, 6.2 en 6.3 genoem is nie, tensy hulle verband hou met die gekose ontwerp of omgewingskonteks.

Geen punte word toegeken wanneer die terme wat in vrae 6.1, 6.2 en 6.3 gebruik is, met die omgewingskonteks in verband gebring word nie.

Enige vier geldige, gestaaftde punte wat verduidelik hoe die ontwerp met die omgewingskonteks verband hou.

- 6.4.4 Een punt vir toon van begrip van *Hedonistiese volhoubaarheid*, soos: *Hedonistiese Volhoubaarheid* is die filosofie om fisiese voorwerpe, die bou-omgewing en dienste te ontwerp om aan die beginsels van sosiale, ekonomiese en ekologiese volhoubaarheid te voldoen om nie die vermoë van toekomstige generasies in gevaar te stel om in hul eie behoeftes te voorsien nie.

Tot twee punte per ontwerp vir die verbinding van elke ontwerp met die tema **Verbind/Verbreek/Herverbind** en met *Hedonistiese Volhoubaarheid*.

EN/OF

VRAAG 7 ONTWERP IN 'n SOSIALE KONTEKS

Sosiale Konteks – Voorbereidende Taak		
Term/Konsep	Ontwerper	Ontwerp
Die menslike reg op gelyke behandeling	Bas Timmer	Sheltersuit
Uitdaag van stereotipes	DDB Unlimited	Free a Girl Campaign
Globalisasie	Kengo Kuma	V & A Museum Dundee
Transformerende opvoeding	Idean	Cards for humanity
Billike toegang	Elemental (Alejandro Aravena)	Bicentennial children's park
Ontwerpkoöperasies	Woza Moyo (Hillcrest Aids Centre Trust)	Little Travellers
Stedelike akupunktuur	Ill Studio end Nike	Pigalle basketball court
Toegang tot inligting	UNICEF Uganda	Mobistation
Maatskaplike ontwikkeling	Serrano en Baquero	Inclusport Gym
Sosiale Konnektiwiteit	Bianca Garague	Bump Galaxy

- 7.1 Een punt vir omskrywing van stedelike akupunktuur: Stedelike akupunktuur is 'n ontwerptaktiek wat die idee ondersteun dat intervensies om stedelike gebiede in openbare ruimtes te verbeter *nie ruim en duur hoef te wees nie* om 'n transformerende uitwerking te hê nie. Stedelike akupunktuur is 'n meer realistiese en goedkoper metode om die stede deur kleinskaalse inisiatiewe op te knap. (1 punt)

EN

Een punt vir voorbeeld wat bespreek is, soos: Pigalle basketbalbaan deur Ill Studio en Nike wat veilige ontspannings- en sosiale ruimte skep vir positiewe interaksies in 'n propvol stedelike omgewing, wat die naam van die ontwerper, die naam van die ontwerp en 'n korrekte beskrywing/skakel tot die term moet insluit.

Of ander relevante voorbereidende taak se ontwerpe in hierdie konteks sal aanvaar word.

- 7.2 Twee punte vir toon van begrip van albei terme.

Toegang tot inligting is die *vryheid of vermoë om toegang tot inligting te verkry en dit te gebruik*. Tradisioneel is inligting in 'n verskeidenheid toeganklike formate gedeel, dikwels deur openbare biblioteke. Vooruitgang in rekenaartegnologie en staatmaak op digitale inligting beteken egter dat baie mense nie toegang tot hierdie hulpbronne het nie.

EN

Die doel van transformerende opvoeding is om 'n ervaring te skep wat 'n *verskuiwing in 'n individu se perspektief of gesindheid veroorsaak*.

EN

Een punt vir evaluasie gegrond op 'n toepaslike voorbeeld, soos:

Idean se *Cards for Humanity*

OF

MobiStation deur Unicef Uganda

Of evaluasie gegrond op ander toepaslike ontwerpe in hierdie konteks uit die voorbereidende taak.

7.3 Een punt vir elke omskrywing. (2 punte maks.)

Maatskaplike ontwikkeling gaan oor om die welstand van elke individu in die samelewing te verbeter sodat hulle hul volle potensiaal kan bereik.

EN

Ontwerpkoöperasies is handelsondernemings wat gesamentlik deur hul lede besit en demokraties beheer word. Koöperasies belê in opvoeding en opleiding van lede en werk vir en is 'n integrale deel van hul gemeenskappe.

EN

Een punt vir 'n verduideliking van die verband tussen begrippe met behulp van 'n voorbeeld, wat die naam van die ontwerper, die naam van die ontwerp en 'n korrekte beskrywing/skakel tot die term moet insluit.

Byvoorbeeld:

Woza Moyo (Hillcrest Aids Centre Trust) ontwerp, ontwikkel en verkoop produkte, maar hul stigtingsoogmerk is om die lewens van diegene wat in die onderneming werk en die breër gemeenskap te verbeter. Hul produkte soos Little Travellers is ontwerp om positiewe boodskappe te stuur en 'n begrip en samewerking in die gemeenskap te bewerkstellig.

OF

Serrano en Baquerro se Inclusport is 'n gespesialiseerde gimnasium wat ontspannings- en sportfasiliteite en -dienste bied aan diegene met intellektuele, fisiese of sensoriese gebrek. Die fokus van die projek was sosiale ontwikkeling vir mense in die omringende omgewing wat gestremdhede het. Die gebou het 80 vierkante meter bruikbare ruimte waarin die ontwerper kantore, klaskamers en gimnasiumgeriewe geskep het.

OF

Verduideliking gegrond op ander toepaslike ontwerpe in hierdie konteks uit die voorbereidende taak.

**7.4 7.4.1 Een punt vir 'n toepaslike plaaslike ontwerper van die GTA-taak.
Een punt vir 'n toepaslike internasionale ontwerper van die GTA-taak, soos:**

Tsai Design Studio en Fuse Project (Yves Behar) Of ander toepaslike ontwerpers.

**7.4.2 Een punt vir 'n beskrywing van toepaslike plaaslike ontwerp van Vraag 7.4.1 wat in die GTA-taak gelys is.
Een punt vir 'n beskrywing van toepaslike internasionale ontwerp van Vraag 7.4.1 wat in die GTA-taak gelys is, soos:**

Nested Bunk Beds (Slaapbanke wat inmeekaarpas) deur Tsai Design Studio maak dit moontlik vir 'n groot aantal kinders van verskillende ouderdomme om 'n ruimte te deel om in te slaap of rus, wat ook vir ander doeleindes gebruik kan word, soos huiswerk of speletjies. Die ontwerp is gefokus op die behoeftes van kinders wat in moeilike omstandighede woon.

EN

OLPC verskaf aan kinders toegang tot inligting en opvoedkundige programme waartoe hulle andersins nie toegang sal hê nie in die vorm van 'n stewige en ergonomies ontwikkelde toestel.

Of ander ontwerpe van die ontwerpers wat in Vraag 7.4.1 genoem is en in die GTA gelys is.

- 7.4.3 Vier gestaaftde punte wat die gekose ontwerp met die sosiale konteks verbind wat 'n deeglike kennis van die ontwerp en/of die konteks demonstreer.

Geen punte word toegeken vir omskrywing van konsepte wat **nie** in Vraag 7.1, 7.2 en 7.3 voorkom nie, tensy hulle met die gekose ontwerp of sosiale konteks verband hou.

Geen punte word toegeken wanneer die begrippe wat in Vraag 7.1, 7.2 en 7.3 gebruik is, met die sosiale konteks in verband gebring word nie.

Enige vier geldige, gestaaftde punte wat verduidelik hoe die ontwerp met die sosiale konteks verband hou.

- 7.4.4 1 punt vir toon van begrip van billike toegang wat dit vir *alle mense ongeag hul vermoë, kultuur of groepsidentiteit* moontlik maak om 'n ontwerp te gebruik en waardeer.

Tot twee punte per ontwerp vir elke ontwerp wat met die tema Verbind, Verbreek, Herverbind en met billike toegang in verband gebring word.

Byvoorbeeld:

Tsai Design Studio se slaapbanke wat in mekaar pas, fokus spesifiek op die behoefte aan maatskaplike sorg vir kinders in groepshuise, maar wil hulle laat veilig voel en dat hulle daar hoort. Deur die slaapbanke te maak sodat hulle op mekaar gestapel kan word, het die ontwerpers ook die behoefte aan gedeelde ruimte waarin gespeel of huiswerk gedoen kan word, in ag geneem wat help om 'n gevoel van behoort en aanvaarding te bou. Terwyl in die fisiese behoeftes voorsien is, kry die sielkundige behoeftes aan sekuriteit en behoort ook aandag. Hulle word van die kragte wat die kinders in armoede vaskeer ontkoppel en daar is moontlikhede om met geleenthede te verbind om hul omstandighede te verbeter.

EN

Fuse projek se OLPC hanteer die regte van kinders om toegang tot maatskaplike dienste te hê, die digitale kloof af te breek en ook in die menslike behoeftes vir kommunikasie en onderwys te voorsien. Dit daag ook die idee uit dat kinders in armoede nie kan verbind en hulself bemagtig en omstandighede vir ander en vir hulleself verander nie.

[20]

EN/OF

VRAAG 8 KULTURELE KONTEKS

Kulturele Konteks – Voorbereidende Taak		
Term/Konsep	Ontwerper	Ontwerp
Inheems	Nofingxana	Rich is Black and vice versa
Diaspora	Heatherwick Studio	Zeit Z MOCAA
Ambagmatig	Akosua	AAKS Bags
Plekmaak	Torino Stratosferica	Precollinear park
Geokultuur	Vackier & Chapeau	Oromo Chair
Kulturele bevoegdheid	Francis Kere	Drawn Together Mural
Revisionisme	Milk	Change maker
Saamgestelde identiteit	Adele Dejak	Dhamani Jewellery Collection
Kultuurblokkering	Adbusters	Spoof ads
Kruiskulturele ontwerp	Burks	Missoni Patchwork vases

8.1 Een punt vir 'n omskrywing.

'n Diaspora is 'n verspreide bevolking wie se oorsprong in 'n aparte geografiese plek lê. Dit verwys spesifiek na *mense wat ver van hul voorvaderlike tuislande gevestig is*.

Of ander soortgelyke omskrywing.

EN

Een punt vir voorbeeld wat bespreek is, soos:

Heatherwick Studio se ontwerp Zeit Z MOCAA huisves kontemporêre kuns van die Afrika diaspora.

Of ander relevante ontwerp van die GTA se voorbereidende taak in hierdie konteks sal aanvaar word.

8.2 Twee punte vir toon van begrip van albei konsepte.

Een punt vir evaluasie van 'n toepaslike voorbeeld, wat die naam van die ontwerper, die naam van die ontwerp en 'n korrekte beskrywing/skakel tot die term moet insluit, soos:

Plekmaak behels om die verbintenis tussen mense en die plekke wat hulle deel, te versterk. Plekmaak is 'n samewerkingsproses waardeur ons ons openbare ruimte kan vorm ten einde gedeelde waarde te maksimeer, en besondere aandag aan die fisiese, kulturele en sosiale identiteite te gee wat 'n plek definieer.

EN

Kulturele bevoegdheid is die vermoë om *mense van ander kulture te verstaan en effektief met hulle in wisselwerking te tree*.

EN

'n Evaluasie van 'n voorbeeld uit die voorbereidende taak, soos:

Precollinear Park is op 'n 800 meter lange verlate strook in die middel van die Turin geplaas. Om die dooie gebied te gebruik en aan inwoners ekstra ruimte in die buitlug te gee na Italië se ernstige pandemie-nadraai het die kulturele vereniging Torino Stratosferica, 'n vereniging sonder winsbejag, die konsep van plekmaak omhels. Dit het die strook wat met bome omsom is in 'n tydelike openbare ruimte omskep wat vir ontspanning gepas is en waar

sosiale afstand gehandhaaf kon word terwyl die stad se kulturele identiteit gevier kan word, baie soos Piet Oudorf se Highline projek in Chicago.

OF

Drawn Together deur Francis Kéré is 'n lang muur wat op die dag van die uitstalling versier sal word met 'n deelnemende muurskildery. Besoekers word uitgenooi om die stuk saam te skep deur simbole te verf, gegrond op die simboliek van Wes-Afrika se argitektuur. Die muurskildery gaan nie net oor versiering nie, maar beoog om kulturele bevoegdheid te kweek, aangesien hierdie patrone die waardes en siening van die dorpie sal uitdruk, wat dien as die koninklike hof van die Kassena-mense.

Of 'n evaluasie gegrond op ander toepaslike ontwerpe in hierdie konteks uit die GTA se voorbereidende taak.

8.3 Een punt vir elke omskrywing. (2 punte maks.)

Een punt vir 'n verduideliking van die verband tussen begrippe, met behulp van 'n voorbeeld wat die naam van die ontwerper, die naam van die ontwerp en 'n korrekte beskrywing/skakel tot die term moet insluit.

Ambagsmatige ontwerpe is hoëgehalte- of eiesoortige produkte wat in *klein hoeveelhede* gemaak word, gewoonlik *per hand of deur tradisionele metodes te gebruik*.

Saamgestelde identiteit beteken dat 'n individu se identiteit bepaal word deur meer as een eienskap soos sosiale of kulturele groepering, taal, gender of ander faktore. 'n Saamgestelde identiteit is ook een wat voortdurend ontwikkel.

Byvoorbeeld:

Adele Dejak se Dhamani, wat deur tradisionele Afrika-houtsneewerk geïnspireer is en van herwonne koper gemaak is, reflekteer haar saamgestelde identiteit as 'n Nigeriese vrou wat in Engeland grootgeword het en deur sy estetika beïnvloed is.

OF

Missoni Patchwork-vase deur Burks het Europese materiale wat deur Afrika en Suid-Amerikaanse kulture geïnspireer is, gebruik om bestaande vase wat die vorm van antieke Griekse houers naboots, te versier. Die persepsie van die werk word beïnvloed deur die mengsel van invloede en tydperke om nuwe produkte te maak.

Of ander toepaslike ontwerp in hierdie konteks uit die voorbereidende taak.

- 8.4 8.4.1 Een punt vir 'n toepaslike plaaslike ontwerper van die GTA-taak.
Een punt vir 'n toepaslike internasionale ontwerper van die GTA-taak, soos:

Imiso en Patricia Urquiola

- 8.4.2 Een punt vir 'n beskrywing van toepaslike plaaslike ontwerp van Vraag 8.4.1 wat in die GTA-taak gelys is.
Een punt vir 'n beskrywing van 'n toepaslike internasionale ontwerp van Vraag 8.4.1 wat in die GTA-taak gelys is, soos:

Die Scarification-reeks benut 'n mengsel van amaXhosa en Japannese hand-en-blok-bou om houters en gepunktueerde vorms te skep met patrone en dekoratiewe elemente wat per hand in lae van slib oor leerharde klei uitgekerf is.

EN

Kika is 'n boldervormige stoeltjie, met 'n geboë keël as basis, gesny deur 'n rondedeel-sitplek gemaak van hol Iroko, wat tradisionele kopstutte van Benin naboots. Dit verwys na 'n industriële estetika wat gekoppel is aan massavervoer en wêreldhandel en kan slegs gevorm word deur hoogs geskoolde vakmanne wat tradisionele houtdraaitegnieke gebruik om die hol vorm te skep wat die bokant van die boldervormige stoel uitmaak en wat as 'n slaginstrument dien.

- 8.4.3 Vier gestaaftde punte wat die gekose ontwerp in verband bring met die kulturele konteks wat 'n deeglike kennis van die ontwerp en/of van die konteks demonstreer.

Geen punte word toegeken vir die omskrywing van begrippe wat nie in Vraag 8.1, 8.2 en 8.3 ingesluit is nie, tensy dit verband hou met die gekose ontwerp of kulturele konteks.

Geen punte word toegeken om begrippe wat in Vraag 8.1, 8.2 en 8.3 gebruik word, in verband te bring met die kulturele konteks nie.

Enige vier geldige, gestaaftde punte wat verduidelik hoe die ontwerp met die kulturele konteks verband hou.

- 8.4.4 Een punt om 'n begrip van revisionisme te toon, soos: die *herinterpretasie* en *herondersoek* van 'n mens se houding teenoor 'n geskiedkundige beskouing of perspektief.

Tot twee punte per ontwerp om elke ontwerp met die tema **Verbind/Verbreek/Herverbind** in verband te bring.

Byvoorbeeld:

Scarification is tradisioneel in sy vervaardiging en gebruik tradisionele vellittekens as 'n simboliese verwysing. Die reeks, vervaardig in 'n ateljee in die VK wat sterk deur Hamada van Japan beïnvloed is, verteenwoordig 'n samesmelting van tegnieke van konstruksie en versiering. Die ontwerp daarvan sluit weer aan by die tradisies van amaXhosa-erdewerk, sowel as nuwe verbindings met ander keramiekstyle en -geskiedenis.

Kika verbind die gebruiker weer aan fyn kunsvlyt en word beskou as die ryk kulturele tradisie van dromme oor 'n wye verskeidenheid kulture. Daar is 'n fundamentele verbreking met sy huishoudelike konteks deur visuele verwysing na industriële estetika te maak. Soos Scarification, verbind Kika aan 'n nuwe wêreldwye gehoor en bou respek deur kulturele verbindings te vereer.

Totaal: 100 punte